

Brüssel, 18. november 2022
(OR. en)

14477/22

LIMITE

CYBER 353
JAI 1430
DATAPROTECT 303
MI 799
CSC 505
CSCI 163
CODEC 1686
IA 179

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0272(COD)

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Eelmise dok nr:	14680/22, 12429/22 + ADD 1-6
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb digielemente sisaldavate toodete küberturvalisuse horisontaalseid nõudeid ja millega muudetakse määrust (EL) 2019/1020 – Eduaruanne

Eesistujariik koostas eduaruande Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku kohta, mis käsitleb digielemente sisaldavate toodete küberturvalisuse horisontaalseid nõudeid ja millega muudetakse määrust (EL) 2019/1020, eesmärgiga anda ülevaade nõukogu ettevalmistavates organites seni tehtud tööst ja ettepaneku läbivaatamise seisust.

Eesistujariik esitas selle aruande horisontaalsele küberküsimumste töörühmale 18. novembri 2022. aasta koosolekul.

SISSEJUHATUS

1. Komisjon võttis 15. septembril 2022 vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku, mis käsitleb digielemente sisaldavate toodete küberturvalisuse horisontaalseid nõudeid ja millega muudetakse määrust (EL) 2019/1020. Kõnealuse idee tõstatas esimest korda president von der Leyen oma 2021. aasta septembris peetud kõnes olukorrast Euroopa Liidus ning seejärel kajastati seda nõukogu 23. mai 2022. aasta järeldustes Euroopa Liidu kübervaldkonna positsiooni arendamise kohta, milles kutsuti komisjoni üles esitama 2022. aasta lõpuks ettepanek ühendatud seadmete ühiste küberturvalisuse nõuete kohta. Enne seda rõhutati nõukogu 2. detsembri 2020. aasta järeldustes ühendatud seadmete küberturvalisuse kohta, kui oluline on hinnata pikas perspektiivis vajadust horisontaalsete õigusaktide järele, täpsustades ka vajalikud tingimused turulelaskmiseks, et käsitleda ühendatud seadmete küberturvalisuse kõiki asjakohaseid aspekte, nagu kättesaadavus, terviklikkus ja konfidentsiaalsus.
2. ELi toimimise lepingu artiklil 114 põhineva ettepaneku eesmärk on ühtlustada digielemente sisaldavate toodete olulised küberturvalisuse nõuded kõigis liikmesriikides ja vältida eri õigusaktidest tulenevaid kattuvaid nõudeid. Ettepanekuga püütakse täita lüngad kehtivates küberturvalisust käsitlevates õigusaktides, tagades et digielemente sisaldavad tooted, näiteks esemevõrgu tooted, nagu ühendatud kodukaamerad, külmikud, telerid, mänguasjad ja mitte-manustarkvara, on turvalised kogu tarneahela ulatuses ja kogu nende olemusringi jooksul. Ettepanek selgitab ka seoseid kehtivate õigusaktidega ja aitab kehtivaid õigusakte sidusamaks muuta. Lisaks võimaldab ettepanek kasutajatel võtta küberturvalisust arvesse ka digielemente sisaldavate toodete valimisel ja kasutamisel.

3. Sisuliselt nähakse ettepanekus ette:

- õigusnormid, mis reguleerivad digielemente sisaldavate toodete turule laskmist, et tagada selliste toodete küberturvalisus;
- digielemente sisaldavate toodete projekteerimise, arendamise ja tootmise olulised nõuded ning kohustused, mida ettevõtjad peavad selliste toodete puhul seoses küberturvalisusega täitma;
- selliste protsesside olulised nõuded, mille tootjad on kehtestanud nõrkuste käsitlemiseks, et tagada digielemente sisaldavate toodete küberturvalisus kogu toote olelusringi vältel, ning ettevõtjate kohustused seoses nende protsessidega; ning
- õigusnormid turujärelevalve ning eespool nimetatud õigusnormide ja nõuete täitmise tagamise kohta.

ÜLEVAADE TÖÖST NÕUKOGU ETTEVALMISTAVATES ORGANITES

4. Horisontaalne küberküsimate töörühm alustas ettepaneku arutamist 21. septembri 2022. aasta koosolekul, kus komisjon tutvustas ettepanekut üldiselt. Pärast seda üldist tutvustamist arutas horisontaalne küberküsimate töörühm mõjuhinnangut oma 28. septembri 2022. aasta koosolekul. Mitu liikmesriiki esitasid analüüsi reservatsiooni, et mõjuhinnangut täiendavalt uurida.
5. Horisontaalne küberküsimate töörühm vaatas kogu kavandatava määruse teksti oma 5., 12., 19. ja 26. oktoobri 2022. aasta koosolekutel hoolikalt läbi. See läbivaatamine võimaldas liikmesriikidel küsida ja saada komisjonilt üksikasjalikke selgitusi kavandatud määruse kõigi artiklite ja lisade kohta.

6. Lisaks esitas komisjon horisontaalse küberküsimumste töörühma 9. novembri 2022. aasta koosolekul üksikasjaliku selgituse tootevastutuse normide kohta liidus, pöörates erilist tähelepanu hiljuti avaldatud direktiivi ettepanekule, mis käsitleb vastutust puudustega toodete eest, ning kavandatava määruse ja liidu tootevastutust käsitlevate normide koostoimele.
7. Eesistujariigi taotlusel ja pärast liikmesriikide väljendatud huvi korraldas komisjon 13. oktoobril 2022 uue õigusraamistiku teemalise veebiseminari, et selgitada kavandatava määruse alusena kasutatava tooteid käsitlevate ELi õigusaktide uue õigusraamistiku struktuuri ja põhielemente. Lisaks tutvustas komisjon üksikasjalikult, kuidas kavandatav määrus uuest õigusraamistikust kõrvale kaldub.
8. Nõukogu võttis 17. oktoobril 2022 vastu nõukogu järeldused IKT tarneahela turvalisuse kohta. Nendes järeldustes tervitati kavandatavat määrust kui olulist õigusakti digielemente sisaldavate toodete turvalise arendamise edendamiseks ja selle tagamiseks, et küberturvalisust võetakse arvesse digielemente sisaldavate toodete kogu olelusringis. Lisaks märkis nõukogu, et kavandatav määrus võib märkimisväärselt kaasa aidata IKT tarneahela turvalisuse tugevdamisele, ning innustas pidama konstruktiivseid läbirääkimisi ja kavandatavat määrust õigeaegselt vastu võtma.
9. Euroopa andmekaitseinspektor esitas 9. novembril 2022 ettepaneku kohta oma arvamuse¹.
10. Horisontaalse töörühma koosolekutel, mis olid pühendatud kavandatava määruse läbivaatamisele, leidsid liikmesriigid üldjoontes, et kavandatav määrus on asjakohane, ja toetasid üldiselt selle üldeesmärke. Mitu liikmesriiki rõhutas kavandatava määruse olulise aspektina selle horisontaalset laadi.

¹ Euroopa Andmekaitseinspektori arvamus 8/2022.

11. Arutelude käigus palusid liikmesriigid rohkem selgitusi ettepaneku kohaldamisala kohta. Eelkõige huvitas neid, kas ja mil määral on hõlmatud tarkvara teenusena ning kui ulatuslik on selliste toodete väljajätmine, mis on välja töötatud üksnes riikliku julgeoleku ja sõjalistel eesmärkidel. Lisaks märkisid liikmesriigid, et kriitilise tähtsusega toodete määratlemine väärib põhjalikku arutelu. Liikmesriigid rõhutasid ka, et vaja on selgust seoses koostoimega muude asjakohaste õigusaktidega, nagu küberturvalisuse 2. direktiiv või küberturvalisuse määrus. Mõned liikmesriigid rõhutasid ka vajadust selgitada mõningaid kavandatavas määruses kasutatud mõisteid.
12. Lisaks kutsusid liikmesriigid üles hoolikalt hindama kavandatava määrusega seotud kohustustest tulenevat koormust väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning idufirmadele, kes arendavad ja toodavad kavandatava määrusega hõlmatud digielemente sisaldavaid tooteid. Mõned liikmesriigid väljendasid soovi vaadata põhjalikult läbi kavandatud piirang, mille kohaselt olulisi nõudeid täidetak toote eeldatava kasutusea vältel või viis aastat pärast toote siseturule laskmist, olenevalt sellest, kumb ajavahemik on lühem.
13. Lisaks osutasid läbivaatamise käigus peetud arutelud sellele, et täiendavalt tuleks arutada ENISA jaoks kavandatud rolli ja ülesandeid.
14. Pärast horisontaalses küberküsimumuste töörühmas toimunud arutelusid kutsus eesistujariik liikmesriike üles esitama kirjalikke märkusi kavandatava määruse kohaldamisala ja vaba liikumist käsitleva klausli, sealhulgas artiklite 2 ja 4 ning osaliselt ka artikli 3 kohta. Nii praegune eesistujariik Tšehhi kui ka tulevane eesistujariik Rootsi usuvad, et kohaldamisala ja vaba liikumise klausli käsitlemine horisontaalse küberküsimumuste töörühma esimestes läbirääkimisvoorudes toob vajaliku selguse kavandatava määruse kohaldatavuse kohta ja annab hea aluse edasisteks läbirääkimisteks.
15. Eesistujariik kavatseb liikmesriikide kirjalike panuste ja horisontaalse küberküsimumuste töörühma raames tehtud töö põhjal koostada kompromissteksti kohaldamisala ja vaba liikumise klausli kohta.

16. Kokku korraldab horisontaalne küberküsimumste töörühm Tšehhi eesistumise ajal kübervastupidavusvõime määruse ettepaneku teemal kümme koosolekut.
17. Tuginedes eesistujariik Tšehhi edusammudele, kavatseb järgmine eesistujariik Rootsi jätkata tööd selle olulise eelnõuga.
18. Eeltoodut arvesse võttes palutakse alaliste esindajate komiteel ja nõukogul määruse ettepaneku läbivaatamisel tehtud edusammud teadmiseks võtta.
